

- 1 **Norrskan:** Utbrottet som nådde jorden i fredags (10/5) är det kraftigaste på 20 år. På jorden blev utbrottet synligt som norrsken. Kraftiga utbrott kan störa elsystemet, radio och satelliter. Till exempel drabbades Malmö år 2003 av strömavbrott. Det största utbrottet som noterats är från 1859. Telegrafsystem slogs ut och norrsken syntes ända ned mot ekvatorn. Om ett så stort utbrott skulle hända nu finns risk för allvarliga skador på elnätet. Vad kallas utbrottet?
SVAR: 1) signalutbrott X) meteoritfall 2) solstorm
-
- 2 **En rapport från staden Longyearbyen.** Sedan 1971 har den här ögruppen fått minst sju grader varmare vintrar. Ögruppen täcks av ett tjockt lager is och snö men just nu genomgår ögruppen stora förändringar, både över och under jorden i permafrosten. Tjälens som stannar kvar i marken två år eller mer kallas permafrost. Det finns över 3 000 isbjörnar på ögruppen Vilken ögrupp?
SVAR: 1) Azorerna X) Svalbard 2) Tristan da Cunha
-
- 3 Det här landets president Xi Jinping har gjort ett fem dagar långt besök i Europa. Landets relation till väst är osäker på grund av att man inte har fördömt den ryska invasionen av Ukraina. Xi Jinpings Europaturné började i Frankrike. Efter två dagar i Frankrike besökte han även Serbien och Ungern. I vilket land är Xi Jinping president?
SVAR: 1) Japan X) Sydkorea 2) Kina
-
- 4 Det danska kungaparet har besökt Sverige. Den 14 januari abdikerade drottning Margrethe efter 52 år på tronen och efterträddes av sonen. Kungaparet anlände till Skeppsbron i Stockholm ombord på kungaslupen Vasaorden. Vilken titel har Danmarks kung?
SVAR: 1) Frederik X X) Kristian X 2) Olav V
-
- 5 Brittiska myndigheter försöker bromsa ett mässlingsutbrott, samtidigt som sjukvården försöker få fler att vaccinera sig. Mässling är extremt smittsamt och kan leda till svåra komplikationer, till och med dödsfall. Enligt Världshälso-organisationen WHO måste 95 procent av befolkningen vara vaccinerade mot mässling om spridningen ska stoppas. I delar av London har bara 60 procent av invånarna tagit vaccin. Dessutom drabbas allt fler briter av **skörbjugg**, en bristsjukdom som många trodde var utrotad. Vad orsakar skörbjugg?
SVAR: 1) luftföroreningar X) friterad mat 2) svår brist på c-vitamin
-
- 6 Årets Fågelsångsnatt i Sveriges Radio kommer att sändas från Stenåsabadet den 18 maj direkt i P1. Man hoppas få höra sånglärka, storspov, kärrsnäppa och nattskär. Under Fågelsångsnatten 2023 hördes 83 fågelarter. Var ligger Stenåsabadet?
SVAR: 1) på Fårö på Gotland X) på sydöstra Öland 2) på Svenska högarna
-
- 7 Schweiziska låten *The code* var länge ett av de favorittippade bidragen i Eurovision song contest. Efter att även tittarrösterna, som väger lika tungt som juryrösterna, delats ut stod det klart att Schweiz vunnit med sammanlagt 591 poäng. Landet har en lång historia i Eurovision, där de tävlat 63 gånger sedan de gjorde debut i – och anordnade – premiärprogrammet 1956. De har två tidigare vinster en från 1956 och en från 1988. Vem sjöng *The code*?
SVAR: 1) Bern X) Nemo 2) Kanton
-
- 8 **VM i ishockey i Tjeckien.** I Sveriges grupp spelar USA, Kazakstan, Tyskland, Lettland, Polen, Slovakien och Frankrike. Sverige har spelat sin första match. Tre Kronor besegrade guldkonkurrenten i öppningsmatchen med 5–2. Vilket lag förlorade?
SVAR: 1) Frankrike X) Lettland 2) USA

1 Utbrottet av magnetstormen som nådde jorden i fredags (10/5) är det kraftigaste på drygt 20 år. Norrsken kunde ses i hela Sverige. Det är väldigt ovanligt enligt en universitetslektor i solfysik vid Stockholms universitet. Solstormen vi nu upplever kallas koronamassutkastning som gett upphov till en geomagnetisk storm. Det innebär att partiklar frigörs och slungas iväg från solens yttre atmosfär. Kraftiga solstormar kan störa elsystemet, radio och satelliter. Till exempel drabbades Malmö år 2003 av strömavbrott vid en solstorm. Det största utbrottet som noterats är från 1859 då kraftiga solstormar nådde jorden. Telegrafsystem slogs ut brett och polarsken syntes ned mot ekvatorn. Om det skulle hända nu finns risk för allvarliga skador på elnätet. Jorden har ett skydd mot solstormar. Vilket?

SVAR: 1) syre i atmosfären X) magnetfält vid polerna 2) jordens rotation

2 Partiledardebatt. SvT har sänt en debatt med riksdagspartiernas ledare. Det var en mystisk debatt. Gångkriminaliteten diskuterades inte och att det är krig i Europa och val i EU märktes knappt i debatten. Vem bestämde vilka frågor som skulle diskuteras vid debatten?

SVAR: 1) partiledarna X) Utrikesdepartementet 2) Sveriges Television

3 Kinas president Xi Jinping har gjort ett fem dagar långt besök i Europa. Kinas relation till väst är osäker. Bland annat på grund av Ukrainakriget där Kina valt att inte fördöma den ryska invasionen, men också i ljuset av uppseglande handelskonflikter. Xi Jinpings Europaturné började i Frankrike. Efter två dagar i Frankrike var det tydligen viktigt för Xi Jinping att besöka även dessa två länder i Europa. Vilka två länder?

SVAR: 1) Tyskland och Storbritannien X) Italien och Polen 2) Serbien och Ungern

4 Det danska kungaparet har besökt Sverige. Den 14 januari abdikerade drottning Margrethe efter 52 år på tronen och efterträddes av sonen. Kungaparet anlände till Skeppsbron i Stockholm ombord på kungaslupen Vasaorden. Vilken titel har Danmarks kung?

SVAR: 1) Frederik X X) Kristian X 2) Olav V

5 Brittiska myndigheter försöker bromsa ett mässlingsutbrott, samtidigt som sjukvården försöker få fler att vaccinera sig. Mässling är extremt smittsamt och kan leda till svåra komplikationer, till och med dödsfall. Enligt Världshälsoorganisationen WHO måste 95 procent av befolkningen vara vaccinerade mot mässling om spridningen ska stoppas. I delar av London har bara 60 procent av invånarna tagit MPR-vaccinet. Dessutom drabbas allt fler briter av skörbjugg, en bristsjukdom som många trodde var utrotad. Vad orsakar skörbjugg?

SVAR: 1) svår brist på c-vitamin X) luftföroreningar 2) processad mat

6 Våldsamma protester fortsätter att skaka huvudstaden Tbilisi. Protesterna har blivit våldsamma efter att parlamentet röstade för att gå vidare med den ifrågasatta agentlagen. Den stämplar bland annat organisationer som "utländska agenter" om mer än 20 procent av deras finansiering kommer från andra länder. EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen säger att landet står vid ett vägskäl och uppmanar nationen, självständig sedan våren 1991, att hålla fortsatt kurs mot Europa. Vilket land?

SVAR: 1) Mongoliet X) Georgien 2) Nepal

7 En rapport från staden Longyearbyen. Sedan 1971 har den här ögruppen fått minst sju grader varmare vintrar. Ögruppen täcks av ett tjockt lager is och snö men just nu är det tydligt att ögruppen genomgår stora skiftningar, både över och under jorden i permafrosten. Tjålen som stannar kvar i marken två år eller mer kallas permafrost. Permafrostens tjocklek beror på nuvarande och historiskt klimat. I de nordligaste landområdena samt i delar av Ishavet kan permafrosten vara flera hundra meter tjock. Det finns över 3 000 isbjörnar på ögruppen. Vilken ögrupp?

SVAR: 1) Azorerna X) Tristan da Cunha 2) Svalbard

8 Årets Fågelsångsnatt i Sveriges Radio kommer att sändas från Stenåsabadet den 18 maj direkt i P1. Man hoppas få höra sånglärka, storspov, kärrensäppa och nattskär. Under Fågelsångsnatten 2023 hördes 83 fågelarter. Var ligger Stenåsabadet?

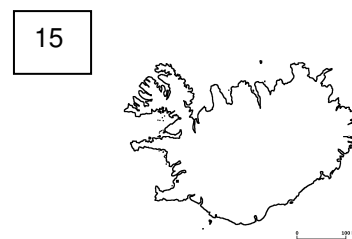
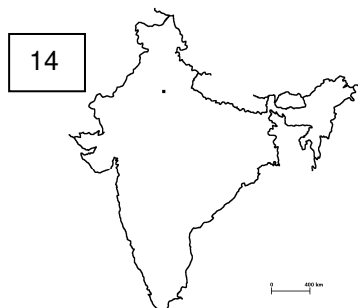
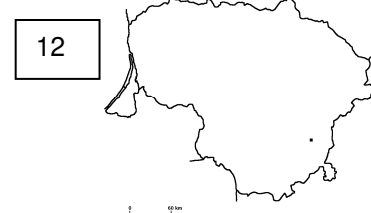
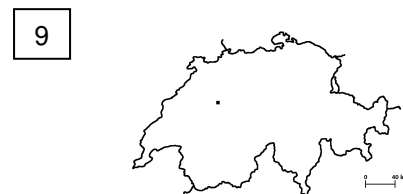
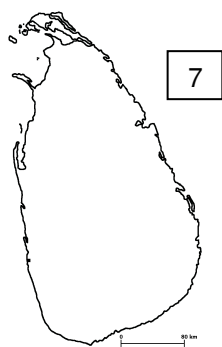
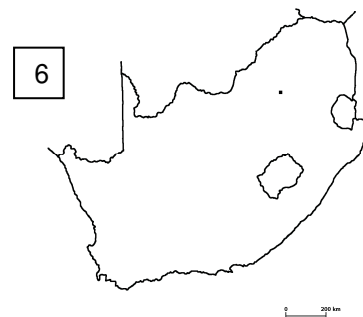
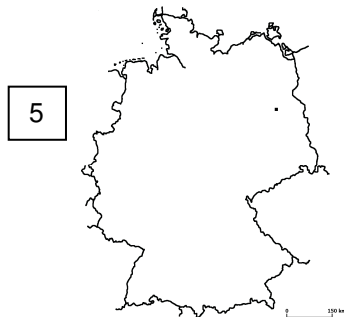
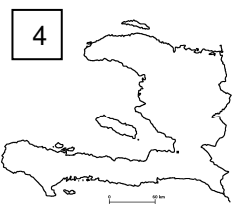
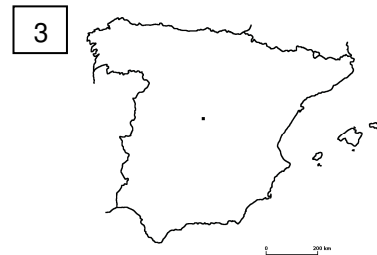
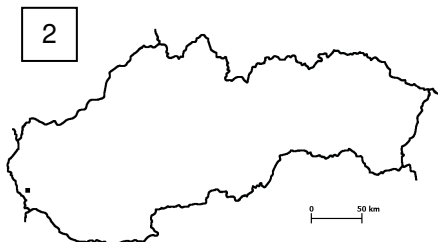
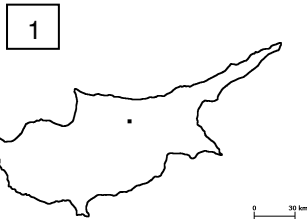
SVAR: 1) på Fårö på Gotland X) på sydöstra Öland 2) på Svenska högarna

9 Schweiziska låten *The code* var länge ett av de favorittippade bidragen i Eurovision song contest. Efter att även tittarrösterna, som väger lika tungt som juryrösterna, delats ut stod det klart att Schweiz vunnit med sammanlagt 591 poäng. Landet har en lång historia i Eurovision, där de tävlat 63 gånger sedan de gjorde debut i – och anordnade – premiärprogrammet 1956. De har två tidigare vinster en från 1956 och en från 1988. Vem sjöng *The code*?

SVAR: 1) Kanton X) Bern 2) Nemo

10 VM i ishockey i Tjeckien. I Sveriges grupp spelar USA, Kazakstan, Tyskland, Lettland, Polen, Slovakien och Frankrike. Sverige har spelat sin första match. Tre Kronor besegrade guldkonkurrenten i öppningsmatchen med 5–2. Vilket lag förlorade?

SVAR: 1) USA X) Kazakstan 2) Frankrike

Sista numret av **Veckans Nyheter**, för vårterminen 2024, utkommer i **vecka 22**, måndagen den 27 maj.

Under vårterminen 2024 utkommer **Veckans Nyheter** under följande veckor: **3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 och 22.**

Effektivaste sättet att få kontakt med oss på Karin Förlag är via e-post:

redaktionen@karinförlag.se

Uppstår det problem med e-posten glöm inte att ni har fått användarnamn och lösenord för inloggning på vår webbsida. På webbsidan finns alltid det aktuella numret av **Veckans Nyheter**.

Rätt svar till A.

1. (2) solstorm
2. (x) Svalbard. Se B7.
3. (2) Kina
4. (1) Frederik X
5. (2) svår brist på c-vitamin

Skörbjugg är en bristsjukdom som uppstår av för lågt intag av vitamin C (askorbinsyra). De vanligaste symptomen är blödningar i huden och tandköttet och på sikt kan sjukdomen leda till försvagat skelett och tandlossning. Obehandlad är sjukdomen dödlig. **Se B5.**

6. (x) på sydöstra Öland
7. (x) Nemo
8. (2) USA

Rätt svar till B.

1. (x) magnetfält vid polerna

Just nu är solen nära maximum i sin aktivitetscykel på ungefär elva år, vilket ökar sannolikheten för den här typen av fenomen. Förberedelser pågår för att bättre klara kraftiga solstormar, förklarar experterna. Både i forskarvärlden och operativt i till exempel kraftindustrin. Ett svenskt

larm utfärdades efter midnatt natten mot lördag (11/5) för geometrisk solstorm på nivå fem – näst högst på mätskalan – och Svenska kraftnät vidtog åtgärder. *Vi drar ned kapaciteten, hur mycket el vi kan överföra, för att inte få utlösningen i nätet. Det gjorde vi i natt*, säger Pontus de Maré, driftchef på Svenska kraftnät. Solstormen nådde jorden sent på fredagskvällen och syntes som ett kraftigt norrsken över stora delar av himlen. De magnetiska stormarna kan slå ut satelliter, gps- och kommunikationssystem och radiosändningar, samt orsaka strömavbrott. Det är första gången sedan 2003 som en så kraftig solstorm når jorden. Även 1989 och 1859 var det kraftiga solstormar.

2. (2) Sveriges Television

3. (2) Serbien och Ungern

4. (1) Frederik X

5. (1) svår brist på c-vitamin. Se A6.

Enligt läkarna finns det flera orsaker till den låga vaccinationsgraden. Under pandemin var det fullt fokus på covidvaccin och många missade att ta MPR-vaccinet. Men det handlar också om ett i vissa kretsar utbrett vaccinationsmotstånd och att folk helt enkelt har glömt att mässling kan vara farligt. En del hälsoexperter kopplar samman bristsjukdomarnas comeback med årtal av ekonomiska nedskärningar som lett till ökad fattigdom.

6. (x) Georgien

Dagens ledare Bidzina Ivanishvili menade i ett tal nyligen att USA och EU var fiender och påstod att krafter i väst planerar en statskupp mot Georgien för att dra in landet i krig mot Ryssland. Bedömare anser att talet markerade ett skifte i Georgiens utrikespolitik mot ett totalitärt styre. Och att det efter kommande val i Georgien, den 26 oktober, kommer att införas striktare lagar om yttrandefrihet mot regimkritiker och censur för oberoende media i landet. 2008 utförde Ryssland ett blixtkrig då nio av tolv georgiska regioner utsattes för flygbombningar och huvudstaden

Tbilisi, besköts. Utfallet blev att regionerna Abchazien och Sydossetien, som historiskt tillhört Georgien, blev självständiga. Georgien fick kandidatstatus till EU i december i fjol.

7. (2) Svalbard

Förklaringen kan bland annat hittas i de mörka vågorna mellan ögruppen och Nordpolen. När havsisen minskar reflekteras mindre av solens strålar tillbaka till rymden, och mer värme absorberas av havet. De snabba temperaturförändringarna bekymrar klimatforskare av flera skäl. I den frusna marken i de vidsträckta områdena närmast Nordpolen gömmer sig enorma mängder kol, långt mer än det som redan finns i atmosfären. När temperaturen stiger börjar tjälen i marken – det som också kallas permafrost – att tina allt snabbare, och växthusgaserna koldioxid och metan sipprar ut. Dessa processer riskerar att förstärka den globala uppvärmningen ytterligare, och göra att permafrosten tinar ännu mer.

8. (x) på sydöstra Öland

9. (2) Nemo

10. (1) USA

Rätt svar till Vilka länder?

1. Cypern, 2. Slovakien, 3. Spanien
4. Haiti, 5. Tyskland, 6. Sydafrika
7. Sri Lanka, 8. Storbritannien
9. Schweiz, 10. Ukraina, 11. Pakistan
12. Litauen, 13. Nya Zeeland
14. Indien och 15. Island